

(Be)spreekuur hersteloperatie

Gedetineerden en Brede Ondersteuning

12 februari 2026

Agenda

- Opening
- Actualiteiten
- Brede ondersteuning aan (ex-) gedetineerden
- Gercoline van Beek over samenhang tussen schulden, criminaliteit, dakloosheid en bestaanszekerheid en het belang van een integrale aanpak
- Jouke In der Maur over effectieve inzet en samenwerking voor een nieuwe start
- Planning (be)sprekuren
- Afsluiting

Gedetineerden en brede ondersteuning

- Gedetineerden zijn niet wettelijk uitgesloten als zij onder artikel 2.21 lid 1 en 2 Wht vallen
- Vaak al basisvoorzieningen via PI (zorg, begeleiding, dagbesteding)
- Afstemming met PI is essentieel
- Brede ondersteuning vooral relevant rond vrijlating (wonen, financiën en werk)
- Rol reclassering rond en na vrijlating

Vorbereiden op terugkeer

- Bied ondersteuning om zelfstandig wonen in gang te zetten
- Bereid Schuldhelpverlening of stabilisatie voor
- Organiseer ondersteuning op zorg, inkomen of werk
- Zorg dat ondersteuning direct beschikbaar is na vrijlating

Schulden als belemmerende factor

- Schulden zorgen voor stress, instabiliteit en belemmeren herstel en een nieuwe start
- Zonder grip op schulden komt bestaanszekerheid onder druk te staan
- Vanuit brede ondersteuning kan je schulden vroegtijdig in beeld brengen
- Begeleiding verbinden aan moment van vrijlating

(Ex-)gedetineerde inwoners en brede ondersteuning

Dr. Gercoline van Beek
Onderzoeker Hogeschool Utrecht

12 februari 2026

Welkom!

Gercoline van Beek

Hogeschool Utrecht

- *Onderzoeker en projectleider*
- *Schulden en delictgedrag*
- *Master Forensisch Sociale Professional*

Schulden onder (ex-)gedetineerde inwoners

Veel (ex-)gedetineerden hebben schulden

Soms zelfs meer dan bij instroom in detentie

Gedetineerden lopen ook een groot risico op schulden

- Kenmerken problematiek
- Samenhang schulden en delictgedrag
- Opeenstapeling problemen

66%

van de mensen die
uitstromen uit detentie
heeft schulden

Schulden onder forensische cliënten

- CJIB
- Zorgverzekering
- Huur- en hypotheekachterstand
- Belastingdienst
- Energie
- Providers (telefoon, tv, internet)
- Bank (roodstand, persoonlijke leningen, creditcard)
- Studiefinanciering)
- Informele schulden (familie en vrienden)
- Postorderbedrijven

Welke doelgroepen zijn extra kwetsbaar voor schulden?

- Jongeren
- Mensen met LVB
- Mensen met verslaving
- Mensen met psychische problematiek
- Dak- en thuisloze mensen

Kortom... mensen die in aanraking komen met justitie

Impact schulden

Schulden

- veroorzaken veel stress
- ontregelen het leven
- zorgen ervoor dat mensen in een 'overlevingsmodus' gaan
- hangen sterk samen met problemen op andere leefgebieden
- belemmeren resocialisatie en verhogen het recidiverisico

Achtergrondfactoren schulden

Oorzaak in de (vroeger) jeugd

Gebrek aan inkomen of instabiel inkomen

Beperkte of niet-afgeronde opleiding

Gebrek aan (stabiel) werk

Gebrek aan (stabiele) huisvesting

Gebrek aan vaardigheden

Gedragsproblemen

Verslaving

Mentale en fysieke gezondheidsproblemen

Sociale en culturele factoren

Relatie tussen schulden en delictgedrag

Er is een sterke relatie tussen financiële problematiek en delictgedrag

- Financiële problemen zijn een risicofactor voor delictgedrag
- Schulden en criminaliteit zijn gerelateerd via andere risicofactoren
- Delictgedrag zorgt voor vicieuze cirkel aan problemen

Belang van schuldenaanpak voor begeleiding

Sterke relatie met delictgedrag

Eenmaal in de schulden is het moeilijk eruit te komen

Werken aan schulden is een pittig traject

Zowel werken aan delictgedrag als aan schulden vraagt gedragsverandering

Ondersteuning bij schulden

Beperkte aandacht voor financiën in begeleiding

Cliënten én professionals ervaren
veel belemmeringen in schuldenaanpak

Belemmeringen cliënten

Stress, schaamte, frustratie en beperking autonomie

Beperkte toegang tot hulp

Benadering door instituties

Gevoel van machteloosheid en uitzichtloosheid

Belemmeringen professionals

Gebrek aan effectieve methoden

Gebrek aan kennis en vaardigheden

Moeite met bespreekbaar maken

Moeite met doorverwijzen

Ontbreken van randvoorwaarden

Gebrek aan samenwerking

Schuldenaanpak tijdens detentie

- Monitoring vanaf het begin
- Begeleiding
- Training
- Continuering van praktische zaken tijdens detentie
- Voorbereiding op uitstroom
- Continuering van hulp na uitstroom

Schuldenaanpak na detentie

- Goede voorbereiding
- Warme overdracht
- Aandacht voor nazorg
- Gemeente van inschrijving
- Oog voor de risicovolle overgang
- Regie

Wat leert dit de diverse ketenpartners?

Ondersteuning op leefgebieden is een belangrijke sleutel in re-integratie

Kennis over oorzaken financiële problemen biedt aanknopingspunten voor begeleiding

Versterking van de toegang tot (schuld)hulp is nodig

Effectieve schuldenaanpak onder deze doelgroep vraagt structurele, vroegtijdige en multidisciplinaire samenwerking op expertise

Implicaties

Financiële begeleiding breder benaderen dan alleen financieel inzicht

Schulden aanpakken in samenhang met problemen op andere levensdomeinen

Aandacht voor financiële situatie als potentiële risicofactor

Structureel uitvragen, registreren en monitoren van financiële situatie

Implicaties

Opdoen van kennis en vaardigheden

Eerder en actiever begeleiden bij financiën

Versterken nazorg

Systematisch samenwerken

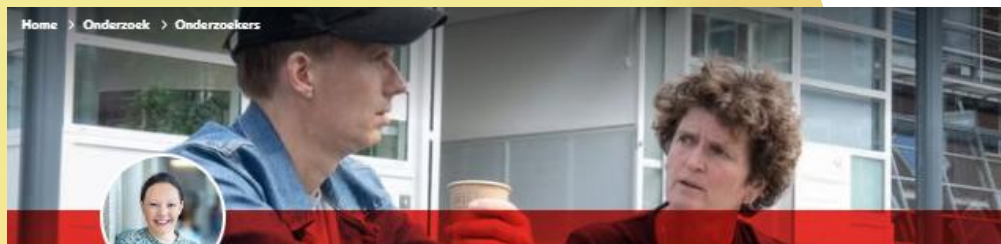
Aandacht voor de complexiteit van het schuldensysteem juist voor deze doelgroep

“Ik werk regelmatig met gemotiveerde cliënten die willen werken aan schulden, maar voor wie ik weinig kan betekenen. Dit hoor ik ook van collega-professionals. Meer samenwerking met onze justitiële en sociale ketenpartners zou ons helpen.”

Meer info?

hu.nl/onderzoek/onderzoekers/gercoline-van-beek
<https://www.gercolinevanbeek.nl>

Gercoline van Beek
Docent-onderzoeker

Lectoraten

[Werken in Justitieel Kader](#)
[Schulden en Incasso](#)
[Wonen en Welzijn](#)

Email

gercoline.vanbeek@hu.nl

Telefoon

06 13 369 815

Volg Gercoline

Dr. Gercoline van Beek is senior onderzoeker en projectleider binnen de lectoraten Werken in Justitieel Kader, Schulden en Incasso, en Wonen en Welzijn van het Kenniscentrum Sociale Innovatie en hogeschooldocent binnen de Master Forensisch Sociale Professional (Instituut voor Recht).

Gercoline heeft een achtergrond in de sociale wetenschappen. Haar bacheloropleiding aan de Radboud Universiteit Nijmegen vormde een combinatie van organisatiekundige en gedragsmatige principes. Vervolgens heeft zij een onderzoeksmaster gevolgd aan de Radboud Universiteit Nijmegen/Tilburg University.

De expertise van Gercoline ligt binnen (het snijvlak van) het forensische domein en het domein van schuldhulpverlening. Zij is gepromoveerd op [onderzoek naar schulden onder delinquenten](#).

Naast haar onderzoekswerk is Gercoline verbonden aan de Master Forensische Professional. Binnen het onderwijs heeft Gercoline jarenlange ervaring als docent, minor-, forensisch accent- en afstudeercoördinator, studieloopbaan-, praktijk- en afstudeerbegeleider en curriculum- en opleidingscommissielid.

Wat Gercoline drijft in haar onderzoekswerk is het vertalen van praktijkvragen rond kwetsbare burgers naar kennisvragen om op basis daarvan bij te dragen aan de professionalisering van het werkveld. Daarbij zoekt ze continu naar manieren om (aankomend) professionals mee te nemen bij het inzetten van kennis in hun beroepspraktijk om daarmee zichzelf als werker te kunnen ontwikkelen.

Expertises

- Forensisch domein
- Schuldhulpverlening
- Sociaal werk

Gercoline van Beek - *Schulden, criminaliteit en dakloosheid*

Home Expertise & onderzoek Over Gercoline Curriculum Vitae Publicaties & interviews ▾
Media & politiek ▾ Trainingen, lezingen & coaching Praktische tools Interessante links Beschouwingen
Nieuws Contact 🔍

Welkom!

Welkom op de website van dr. Gercoline van Beek, gespecialiseerd in onderzoek naar de samenhang tussen verschillende leefgebieden, waaronder de relatie tussen schulden en criminaliteit en het in kaart brengen van dak- en thuisloosheid.

De expertise van Gercoline ligt op het snijvlak van schuldhulpverlening, justitie, aanpak dakloosheid en breder sociaal domein.

Haar drijfveer is praktijkgericht onderzoek te doen dat bijdraagt aan het verminderen van kansengelijkheid en onrechtvaardigheid en het versterken van bestaanszekerheid en toegang tot hulp.

"Mensen in kwetsbare posities weer perspectief bieden door bij te dragen aan verbetering van (toegang tot) hulp, kansengelijkheid, rechtvaardigheid en bestaanszekerheid is wat mij drijft in mijn werk."

Meer info?

Gercoline van Beek onderzocht schulden bij delinquenten

Rachel Kloek

Foto: Kaes Rutten

Vier jaar lang bestudeerde Gercoline van Beek (32) dossiers van 250 delinquenten, si mensen uit het vak en nam ze 16 diepte-interviews af met ex-gevangenen die hun leven de rit probeerden te krijgen. Ze is onderzoeker binnen het Kenniscentrum Sociale Inn Hogeschool Utrecht. In de afrondingsfase van haar promotieonderzoek naar problematiek onder reclasseringscliënten zoekt en vindt ze steeds vaker de publiciteit

'Ik pretendeer niet dat ik wereldschokkende dingen zeg in mijn onderzoek. De bevinding logisch.' En toch ziet Van Beek de noodzaak van haar wetenschappelijke bevindingen. Ze zij onderbouwing van wat professionals dagelijks in de praktijk ervaren. Haar belangrijkste conclud ex-delinquenten met schulden blijkt terugkeren in de criminaliteit vaak de enige uitweg.

Nog één klus in de illegaliteit...

Eén voorbeeld: Dylan komt uit de gevangenis, vol goede voornemens en hoop op eer bestaan. Hij heeft een nieuw huurhuis en kans op een baan. Alleen: de huur kan hij niet t heeft schulden bij zijn broer, bij zijn zorgverzekering en bij zijn moeder. Zijn oude vrienden zij op. En dan wordt het wel heel verleidelijk om nog één keer een illegale klapper te maken...

In een onderzoek uit 2015 leek het erop dat een derde van de ex-delinquenten financiële heeft. Uit Van Beeks onderzoek blijkt dat ze die zelfs nagenoeg allemaal hebben. En schulder niet alleen het risico op diefstal of afpersing. Van Beek: 'We zien ook dat de stress die het o leiden tot huiselijk geweld of andere vormen van agressie.'

Sociale Vraagstukken

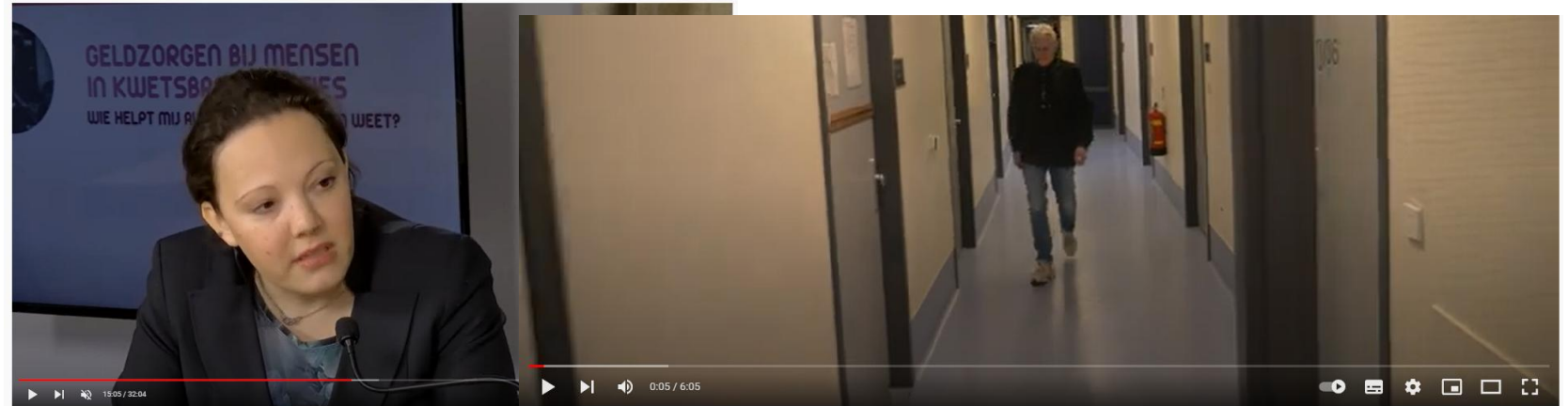
Wetenschappers & professionals over maatschappelijke kwesties

De financiële problematiek onder reclasseringscliënten hebben een sterke risico op terugval in criminaliteit. Gercoline van Beek, Vivienne de Vogel & Dike van de Mheen

Door Gercoline van Beek
18 november 2021

De afgelopen jaren is uit de praktijk duidelijk geworden dat de invloed hebben op het leven van deze site). Zo kunnen schulden een negatieve werksituatie, mentale en fysieke gezondheid over de stress die schulden met zich mee brengen minder goed in staat zijn b

Ex delinquenten terug in de maatschappij met of zonder een berg schulden - online praktijkdag 6 dec 2021
99 weergaven · 7 dec. 2021

Schouwers Eronder
76 abonnees
Tijdens de online praktijkdag Geldzorgen bij mensen in kwetsbare posities. Wie helpt mij als ik het niet (meer) weet? op 6 december ging dagvoorzitter Sandy Nijhuis in gesprek met Gercoline van Beek (senior onderzoeker en promovenda binnen de lectoraten Werken in Justitieel Kader en

Het verhaal van Rene; Ex-gedetineerde met schulden

123 weergaven · 21 dec. 2021

Schouwers Eronder
76 abonnees

De stapel opeengedane post levert hem veel stress op. De schulden worden alleen maar hoger. Hij heeft jarenlang adequate ondersteuning en hulp gemist om van zijn schulden af te komen. Wie heeft hem uiteindelijk geholpen en wat maakte het verschil? Rene steekt daarbij ook hand in eigen boezem.

Hoe beïnvloedt het hebben van geldproblemen delictgedrag en recidive bij ex delinquenten? Gercoline van Beek deed onderzoek naar de complexiteit van financiële problematiek onder reclasseringscliënten. Hoe kun je in de praktijk als financiële hulpverlener deze wetenschappelijke inzichten gebruiken bij de begeleiding van ex delinquenten richting hulp bij schulden? Wat staat een goede begeleiding in de weg? Wat is helpend? En hoe zijn wij als samenleving gebaat bij een sterke aanpak? Op deze vragen gaven wij antwoord tijdens de Schouwers Eronder online praktijkdag van 6 december 2021. Bekijk de opname terug <https://www.youtube.com/watch?v=9TFa3...>

Financiën: een risicofactor voor delictgedrag? Een onderzoek naar de complexiteit van financiële problematiek onder reclasseringscliënten*

Gercoline van Beek, Vivienne de Vogel & Dike van de Mheen

Inleiding

Fragment: Atlas • Wo 20 okt 20:30

Maken schulden crimineel? 🗣️ 📺 📱

Kunnen schulden je zo wanhopig maken dat je het verkeerde pad op gaat? Deze vragen willen we beantwoorden door het succes van de Koreaanse Netflix-serie Squid Game. Daarin krijgen mensen met schulden de kans om heel veel geld te winnen door kinderspelletjes te spelen, maar het is minder onschuldig dan het lijkt. Verlies je het spel dan word je doodgeschoten en de spelers moeten zelf ook overgaan tot geweld om als winnaar uit de bus te komen.

In dit artikel geven we allereerst weer wat uit de literatuur bekend is over de relatie tussen

v.l.n.r. G. (Gercoline) van Beek MA, dr. V. (Vivienne) de Vogel, prof. dr. H. (Dike) van de Mheen

Gercoline van Beek is onderzoeker binnen het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de Hogeschool Utrecht (promotieonderzoek naar financiële problematiek onder reclasseringscliënten). Vivienne de Vogel is lector Werken in Justitieel Kader aan de Hogeschool Utrecht en onderzoeker bij de Forensische Zorgspecialisten in Utrecht en Dike van de Mheen is Hoogleraar Transformaties in de zorg bij Tranzo, het wetenschappelijk centrum voor zorg en welzijn van Tilburg University.

DELINQUENTEN ALS KWETSBARE GROEP VOOR SCHULDENPROBLEMATIEK

Schulden onder reclasseringscliënten

Een kwetsbare groep burgers onder wie schuldenproblematiek in hoge mate voorkomt zijn delinquenten. Schuldenproblematiek onder deze doelgroep is sterk verweven met problemen op andere levensdomeinen en verhoogt bovendien het risico op terugval in criminaliteit. Reclasseringswerkers missen veelal handvatten om cliënten met schuldenproblematiek te begeleiden. Structurele vroegtijdige samenwerking met onder meer schuldhulpverlening is dan ook nodig om delinquenten met schuldenproblematiek adequaat te begeleiden.

Delinquenten als kwetsbare doelgroep

Veel onderzoek wordt gedaan naar oorzaken van schuldenproblematiek en naar verschillende groepen schuldenaren. Hierbij wordt onder meer gekeken naar diverse kwetsbare groepen burgers, zoals mensen met een licht verstandelijke beperking (lvb). Uit onderzoek dat wij de afgelopen jaren uitvoerden blijkt dat er nog een kwetsbare groep is onder wie schuldenproblematiek veel voorkomt maar voor wie nog weinig aandacht is, namelijk delinquenten. Elk jaar keren tienduizenden delinquenten vanuit detentie terug in de maatschappij. De reclassering houdt op een deel van hen toezicht met als doel maatschappelijke re-integratie te bevorderen en terugval in criminaliteit te beperken. Reclasseringswerkers merken in hun dagelijks werk regelmatig dat cliënten stappen zetten als het gaat om bijvoorbeeld het vinden van huisvesting en werk en het opbouwen van een sociaal netwerk, maar dat de schuldenproblematiek die velen van hen ervaren verdere stappen richting re-integratie belemmert.

"Bijna elke reclasseringscliënt heeft te maken met schuldenproblematiek of kampt al dan niet direct met financiële problematiek."

et al., 2015; Jungmann et al., 2014). Recent eigen onderzoek laat zien dat bijna elke reclasseringscliënt te maken heeft met schuldenproblematiek al dan niet direct kampt met financiële problematiek (Van Beek et al., 2020a, 2021). Deze schuldenproblematiek ontregelt veelal het leven van de doelgroep en kan veel stress veroorzaken (Wesdorp & Jungmann, 2016). Deze stress neemt de ruimte voor investering in andere zaken die belangrijk zijn voor re-integratie, zoals het vinden van huisvesting en werk, in beslag. Bovendien is voor het werken aan zowel duurzame vermindering van crimineel gedrag als aan structurele oplossingen voor schuldenproblematiek gedragsverandering nodig, wat veel vraagt van de kwetsbare doelgroep. Schuldenproblematiek zorgt dan ook vaak voor een verhoogd risico op terugval in criminaliteit. Bovendien zijn veel cliënten niet in staat hun schulden (zelfstandig) op te lossen, waardoor zij hun toekomst vaak als uitzichtloos ervaren:

"Ik ben netjes opgevoed en heb één fout gemaakt, maar je kunt haast worden gedwongen om toch weer het criminele pad op te gaan. Dat heb ik ook tegen de rechter gezegd: "Dat ik reclasseringstoelicht krijg vind ik niet meer dan terecht, maar met de ontkenningsvordering van tienduizenden euro's tekent u voor mij tussen aanhalingstekens wel mijn doodsvornis, want hoe moet ik dat bedrag ooit op een eerlijke manier gaan betalen? Op een nette manier ben ik over tuinstie naar klaar. Ik kan helemaal niets die jaren." "Tus

Schuldvrij?!

Schulden onder mensen die in
aanraking komen met justitie

Reacties?

Vragen, opmerkingen, aanvullingen

Is het geschetste beeld herkenbaar?

Hebben jullie thema's gemist?

Wat is er vanuit jullie perspectief gezien nodig in de aanpak?

Welke implicaties zien jullie ten aanzien van dit onderwerp voor jullie positie?

...

Bedankt!

Werkzame elementen

- Samenwerking:
 - Binnen gemeenten
 - werk & inkomen
 - Wonen
 - Zorg
 - Identiteitsbewijs
 - Schuldhulpverlening
 - Gemeenten onderling
 - Regionaal
 - Netwerkpartners
 - [Vrijwilligers](#)
- Vroeg signaleren van schulden
- Toeleiding en nazorg

Voorbeelden

- Pilot '[Schuldenvrij terug in de maatschappij](#)' (Reclassering Nederland, Leger des Heils, Schuldenlab070 en de gemeente Den Haag)
- Pilot PI Alphen aan den Rijn: '[Schuldenzorgvrij uit detentie](#)'
- [Nazorgspecialisten](#) (Rotterdam)
- [Regionaal Coördinatiepunt Nazorg](#) ex-gedetineerden Kennemerland (8 gemeenten)

Bijdrageregeling

- Sinds 2014 kunnen gemeenten trajecten voor begeleiding van (ex)gedetineerden financieren met subsidie. Dat gebeurt via de ‘Bijdrageregeling begeleiden van ex-gedetineerden voor wonen en werken’, waarin structureel € 4,4 miljoen zit. Met deze regeling kunnen gemeenten extra projecten starten om ex-gedetineerden aan een woning en werk te helpen. Deze gelden zijn een stimulans voor gemeenten om samen of met particuliere organisaties trajecten rond wonen en werken voor (ex)gedetineerde inwoners op te zetten of te financieren. De aanvraag kan door een individuele gemeente gedaan worden, of in samenwerking met andere gemeenten.
- <https://www.dji.nl/actueel/nieuws/2025/10/15/bijdrageregeling-wonen--werken-2026>

Ondersteuningsproducten en informatie

- Actiekaart 'ik kom uit detentie': <https://vng.nl/sites/default/files/2025-04/life-event-ik-kom-uit-detentie.pdf>
- Magazine 'Schuldvrij?! Schulden onder mensen die in aanraking komen met justitie' (incl. bijdrage VNG) <https://www.sociaaldigitaal.nl/p/schuldvrij-schulden-onder-mensen-die-in-aanraking-komen-met-justitie/10233>
- Werkwijzer (ex)gedetineerden, NVVK: <https://www.nvvk.nl/werkwijzers/ex-gedetineerden/inleiding>
- Stappenplan en checklist 'uit detentie':
<https://nvvk.procurios.cloud/l/library/download/urn:uuid:d7294f1e-eeee-422d-9cde-09a5434f766f/nvvk-stappenplan+bijna+uit+detentie+-251010.pdf> en
<https://nvvk.procurios.cloud/l/library/download/urn:uuid:204c9afa-8f0d-4f04-9d86-f406e1500cd5/nvvk-ww-checklist+1-ex-gedetineerden-a4-251003.pdf>

Tot slot

Aanmelden (be)sprekuren en presentaties via de link in de nieuwsbrief

E-mail: hersteloperatie@vng.nl

Bellen: 070 – 373 82 32